

Департамент культури Закарпатської обласної військової адміністрації
Комунікаційний кластер «Ужгородська музична філармонія коледж імені
Д.С.Задорожні» Закарпатської обласної ради
Закарпатська організація національної спілки композиторів України
Закарпатське обласне відділення національної асоціації музичної освіти
співки

Матеріали III Міжнародної науково-практичної конференції

25 - 26 квітня 2024 року

м. Ужгород

Департамент культури Закарпатської обласної військової адміністрації
Комунальний заклад «Ужгородський музичний фаховий коледж
імені Д.Є.Задора» Закарпатської обласної ради
Закарпатська організація національної спілки композиторів України
Закарпатське обласне відділення національної всеукраїнської музичної
спілки

У ДІАЛОЗІ З МУЗИКОЮ

Матеріали

III Міжнародної науково-практичної конференції

25 – 26 квітня 2024 року

Ужгород

2024

УДК 78.06
ББК У28

Редакційна колегія:

Стинич Наталія Іванівна, викладачка-методистка, голова циклової комісії «Теорія музики» комунального закладу «Ужгородський музичний фаховий коледж імені Д.Є.Задора» Закарпатської обласної ради

Росул Тетяна Іванівна, кандидатка мистецтвознавства, доцентка, викладачка-методистка циклової комісії «Теорія музики» комунального закладу «Ужгородський музичний фаховий коледж імені Д.Є.Задора» Закарпатської обласної ради

Теличко Віктор Федорович, доцент, викладач-методист циклової комісії «Теорія музики» комунального закладу «Ужгородський музичний фаховий коледж імені Д.Є.Задора» Закарпатської обласної ради, заслужений діяч мистецтв України, голова Закарпатської організації Національної спілки композиторів України

У діалозі з музикою: Зб. матеріалів III Міжнародної науково-практичної конференції, Ужгород, 25–26 квітня 2024 р. Ужгород : Поліграфцентр «Ліра», 2024. 152 с.

Рекомендовано до друку методичною радою КЗ «Ужгородський музичний фаховий коледж імені Д.Задора» ЗОР. Протокол № 5 від 15 квітня 2024 року.

Автори публікацій несуть відповідальність за достовірність фактів, цитат, власних імен, географічних назв, бібліографічних посилань та інших відомостей. Висловлені в тезах думки можуть не збігатися з поглядами редколегії.

ISBN 978-617-596-367-8

© Колектив авторів, 2024

© КЗ УжМФК ім. Д. Є.Задора, 2024

© Поліграфцентр “Ліра”, 2024

Розділ III. Педагогічна майстерність: актуальні питання музичної психології та педагогіки

<i>Жорняк Богдана, Юрчук Оксана.</i> Методологічні аспекти формування професійних якостей вчителя музичного мистецтва у педагогічному коледжі.....	70
<i>Конькова Марина.</i> Актуальні аспекти підбору репертуару як передумова успішного розвитку учня-гітариста.....	72
<i>Ластовецька Любомира.</i> Музично-педагогічні концепції фахової підготовки диригентів-хормейстерів.....	75
<i>Сухолова Маріанна.</i> Педагогічна технологія формування вокальної культури майбутніх викладачів музичного мистецтва.....	78
<i>Тетерюк-Кінч Юлія.</i> Вимоги до вдосконалення професійної підготовки майбутніх фахівців-піаністів.....	81

Розділ IV. Музикознавчі студії молодих дослідників

<i>Антонов Микола.</i> «Домашня симфонія» як зразок втілення естетичних ідей бідермаєра у спадщині Р.Штрауса	84
<i>Анча Лілія.</i> Орган у храмовій архітектурі Німеччини періоду пізньої готики.....	86
<i>Баклаженко Наталія.</i> Постаць Германа Жуковського в містечковому житті України ХХ століття.....	88
<i>Білявець Маріанна.</i> Іспанська музична культура та її представник Мануель де Фалья	91
<i>Блонська Дар'я.</i> Новий підхід до жанру фольклорних обробок в «Дванадцяти курпівських піснях» ор.58 Кароля Шимановського	93
<i>Бомбей Олександра.</i> Потенціал музикотерапії як технології регуляції психо-емоційного стану людини.....	96
<i>Буштрук Олена.</i> Традиції чеської народної музики в «Лаських танцях» Леоша Яначека	99
<i>Годьмаш Вікторія.</i> Симфонічна поема «Бланік» як відображення національної самосвідомості Бедржиха Сметани	102
<i>Дидик Роман.</i> Заслужений Прикарпатський ансамбль пісні і танцю «Верховина» в контексті міжнародної культурно-містечкової та волонтерської діяльності.....	104
<i>Дьолог Дарія, Чворюк Ростислав.</i> Тематизм присвяти у контексті конкурсно-фестивального руху виконавців на народних інструментах сьогодення.....	107
<i>Жужевич Софія.</i> Інтеграція новітніх технологій в особистість людини.....	111
<i>Земко Віра.</i> Євгенія Марчук – представник Харківської композиторської школи	114
<i>Кісіль Марія.</i> Памяті композитора Володимира Івасюка (до 75-річчя від дня народження)	116
<i>Костур Тетяна.</i> Український піаніст Лео Сірота та фортепіанна японська школа 1 половини ХХ ст.....	118

європейськими традиціями. Важливе значення у формуванні національно-свідомої концепції його музики мала програмність, що конкретизує локальний і хронологічний аспекти музичної драматургії. Підкреслимо тяжіння до героїко-патріотичної тематики циклу «Моя батьківщина», а також романтичну одухотвореність, піднесеність емоційного тону симфонічного висловлювання. Насиченість музики Б.Сметани національним мелосом, виняткова ясність музичного мислення й висока технічна майстерність дозволили композиторові стати одним із найзначніших виразників національного духу Чехії доби романтизму.

Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка
Кафедра музично-теоретичних дисциплін та інструментальної підготовки

Роман Дидик,
аспірант спеціальності 025 «Музичне мистецтво»
Науковий керівник - Душний А.І., к.пед.н., професор

«ДУМКА І КОЛОМІЙКА» ІВАНА МИСЬКІВА З ПОЗИЦІЇ ТЕОРЕТИЧНОГО ОСМИСЛЕННЯ ТВОРУ

Творчість Бережанського композитора та баяніста *Івана Ілліча Миськіва* (1940 р.н.) відома у мистецьких колах Тернопільщини та України. Їм'я митця увійшло до Тернопільського енциклопедичного словника [4] та регіонального інформаційного порталу «Тернопільщина» [2]. Його творчість стала предметом дослідження З. Стельмащука [3], А. Душного [1], Р. Дидика, В. Мазурик, О. Кметі.

Педагогічна діяльність І. Миськіва пов'язана із роботою у Бережанській музичній школі на посаді викладача баяна та акордеона, керівника оркестру народних інструментів. Водночас, він постає керівником родинного вокально-інструментального ансамблю «Консонанс».

Саме робота з дітьми, надихнула митця на творчість. Це виразно вбачаємо у першому авторському збірнику «Обробки українських народних пісень та авторські твори для баяна і акордеона» (1998). Цикл обробок, автор вибудовує від простого до важкого («Чорна я си чорна», «Летіла зозуля», «Із сиром пироги», «По садочку ходжу», «Ой у лісі на полянці» та ін.). Розділ оригінальної музики komponується п'єсами «Спогад», «Бережанська полька», «Галицькі витинанки», «Бережанські каштани», «Прощаюся ангели з тобою», «Думка і коломийки» та ін.

Наступна збірка «Українські народні пісні і танці: легкі обробки для акордеона або баяна» (2005). Автор розділяє твори за жанрами: *вальси* («Про музику і муляра», «Розпустили кучері дівчата», «Цвіте терен», «Плакуча гітара», «Ой дівчино шумить гай»); *польки* («Дайте пива», «Щебетушка»,

«Метелики», «Ластівочка», «Мельничиха»); *різне* («Голуб на черешні», «Заграй мі музико», «Згадай дівчино той вечір чудовий», «Дві сестри», «Урвалася струнва», «Ой я знаю, що гріх маю», «Гей піду я на долину» та ін.). Така класифікація сприяє опануванню учнями відчуття стилю та жанру народної пісні, її характеру, образності, проведення мелодичної лінії, поєднання мелодики із варіаційним супроводом, тощо.

Надзвичайно цікавими виступає серія митця «Галицькі мелодії», побудована на «Вибраних творах для оркестру народних інструментів» (2006, Виш. 1, 2). Сюди увійшли «Фантазія на теми стрілецьких пісень», полька «Бережаночка» та «Галичанка», «Свято в Карпатах», «Ноктюрн», «Весняний ранок», «Галицькі витинанки», «Думка і коломийка». Склад оркестру налічує флейту, кларнет, баяни I-II, скрипки I-II, домру, бандуру, цимбали, к/б.

Одним із найбільш цікавих та часто виконуваних творів автора є «Думка і коломийка». Як ми бачимо, на початковому етапі твір написаний для баяна соло і виходячи із практичної доцільності та педагогічної затребуваності трансформований автором для оркестру народних інструментів. Твір складається з трьох розділів, які утворюють чітку композицію. За задумом композитора – це повільна «Думка», яка стає вступом до в'язанки коломійок. «Думка» повторюється ще раз в кінці твору, обрамляючи його.

«Думка» написана у простій двочастинній формі АВ. Частина А (т.т. 1-8) – це квадратний період повторної будови (4+4). Частина В (т.т. 9-16) за будовою так само квадратний період неповторної будови (4+4). Частина В повторюється ще раз. Таким чином, перша частина А виконує роль заспіву, частина В – приспів, який двічі повторюється, що є типовим для народних пісень. Невелика зв'язка веде до основного розділу твору.

Основний розділ – це в'язанка із цілого ряду коломійок. Кожна коломийка – це восьмитактова побудова із своїм інтонаційним наповненням та ритмічним малюнком. В першій коломийці (т.т. 21-28) проходить чотиритактова поспівка і її варіаційне повторення. Структура другої коломийки (т.т. 29-36) – це двотактова фраза, її варіаційне повторення і узагальнена чотиритактова фраза. У наступній коломийці (т.т. 37-42) відбувається зміна із основної тональності *d-moll* у тональність *a-moll*. В коломийці друге речення майже точно повторює перше, тільки із зміною в каденції. В ритмічному малюнку привертає увагу синкопа, яка імітує притупування ногою у танці.

Четверта коломийка (т.т. 45-52) найбільше наближена до фольклорних джерел. В мелодичній лінії з'являються #IV та #VI ступені, що є ознакою гуцульського ладу. Композитор знову застосовує принцип варіаційності при повторенні тематичного матеріалу: другий чотиритакт звучить октавою нижче, змінюючи темброве забарвлення.

П'ята коломийка (т.т. 53 – 60) вводить ладовий контраст і звучить у A-dur. Як і у третій коломийці, у ритмічному малюнку з'являється синкопа «притупування». У структурі композитор повторює принцип розвитку другої

варіації: двотактова фраза і її варіаційне повторення та підсумовуючий наступний чотиритакт. Шоста варіація (т.т. 61-68) є варіацією попередньої коломийки.

Сьома коломийка (т.т. 69-76) найбільш енергійна серед складових в'язанки. Висхідні інтонації септими, дубльовані в октаву і підкреслені акцентами та динамікою, синкопований ритм, зміна тональності на світлий *C-dur* створюють кульмінацію циклу. Коломийка повторюється двічі і переходить у стрімкий фінал.

Восьма коломийка (т.т. 77-88) проходить у швидкому темпі і є фінальною у в'язанці. Основна тема дублюється в октаву і супроводжується повними акордами, що створює святково-урочисте звучання. Композитор двічі повторює другий чотиритакт із варіаційними змінами. У заключній коломийці використано тематичний матеріал п'ятої коломийки (т.т. 82-83 і аналогічні такти 58-59).

Після в'язанки коломийок повертається перша частина «Думки». Обрамляючи композицію, вона повертає повільний темп і мінорний лад. Спалахом нестримного народного гуляння стає кода, в якій у швидкому темпі звучать заключні інтонації, які є варіантом попереднього тематичного матеріалу.

У творі композитор широко застосовує варіаційність як принцип розвитку тематичного матеріалу. Варіюються як малі масштабні структури (мотиви, фрази), так і великі (речення, період). Композитор дотримується лаконічності у подачі тематичного матеріалу, що є типовим для коломийок «до танцю». Кожна коломийка є восьмитактовою побудовою із чітким розмежуванням на речення, що створює куплетну структуру типу «заспів – приспів». Коломийки проходять в розмірі $2/4$, який є типовим для жанру. Коломийки об'єднані спільним ритмічним малюнком. В усіх складових в'язанки (крім першої та четвертої коломийок) зустрічається ритмічна фігура дві шістнадцяті – восьма. Типовим для народних танців є поєднання повільної вступної і швидкої основної частин (у даному випадку – «думки» і коломийок).

Таким чином, це перша спроба висвітлити творчість Івана Миськіва з позиції музикознавчого аналізу на прикладі «Думки і коломийки». В цілому, доробок митця актуальний за національною градацією та цінний за оригінальністю музичної мови, в основі якої народна пісня, музична регіоналістика, і тим самим певний композиторський шарм та простота викладу оригінального матеріалу.

Список літератури:

1. Миськів І. Думка і коломийки. *Твори для готово-виборного баяна: Зошит 1* / [Упорядк., вступна стаття та анотац. А. Душного]. Дрогобич: ДДПУ, 2003. С. 19–23.
2. Миськів Іван Ілліч. *Тернопільщина: регіональний інформаційний портал*. URL: <https://irp.te.ua/myskiv-ivan-illich/>

3. Стельмашук З. Внесок тернопільських музикантів до навчально-педагогічного та виконавського репертуару баяністів-акордеоністів. *VI Всеукраїнська «Музична освіта України: проблеми теорії, методики, практики» та III міжнародна «Творчість для народних інструментів композиторів України та зарубіжжя» науково-практичні конференції (ДДПУ ім. І. Франка, 9 – 10 травня 2013): зб. матер. та тез / [Ред.-упоряд. А. Душний, Б. Пиш]. Дрогобич: Пóсвіт, 2013. С. 249–253.*

4. Тихий Б. Миськів Іван Ілліч. *Тернопільський енциклопедичний словник*. Тернопіль: ВАТ ТВПК «Збруч», 2009. Т. 4 (додатковий).

Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка
Кафедра музично-теоретичних дисциплін та інструментальної підготовки

*Дьолог Дарія,
Чворсюк Ростислав
студенти спеціальності 014 Середня світа (Музичне мистецтво)
Науковий керівник - Душний А.І., к.пед.н., професор*

«ТЕМАТИЗМ ПРИСВЯТИ У КОНТЕКСТІ КОНКУРСНО-ФЕСТИВАЛЬНОГО РУХУ ВИКОНАВЦІВ НА НАРОДНИХ ІНСТРУМЕНТАХ СЬОГОДЕННЯ»

У гроні конкурсно-фестивальних подій різного рівня, ми дедалі частіше спостерігаємо присвяту певного заходу певній постаті. Такий спектр актуально помічаємо у сфері народних інструментів. Варто назвати широко знані конкурси-присвяти в Україні: для бандуристів – імені Юрія Сінгалевича та Василя Герасименка у Львові, імені Гната Хоткевича у Харкові, імені Григорія Китастого у Києві; для цимбалістів – імені Олени Костенко у Харкові; конкурс баяністів-акордеоністів – імені Анатолія Онуфрієнка у Дрогобичі, імені Миколи Різоля у Дніпрі, імені Миколи Давидова у Києві, імені Анатолія Білошицького у Коростені та ін.

У полі нашої уваги постають два регіональних конкурси:

- I-й Відкритий конкурс гри на народних інструментах імені Степана Мартона, заснований Ужгородським музичним фаховим коледжем ім. Д. Задора та проведений 1-3 грудня 2023 року;
- I-й Регіональний конкурс баяністів-акордеоністів імені Віктора Чумака, засновником якого виступили син Юрій та донька Вікторія, а відтак – Дрогобицький музичний фаховий коледж ім. В. Барвінського, у стінах якого 13 квітня 2024 року відбулась ця мистецька подія.

Отже, конкурс імені С. Мартона, композитора, педагога, засновника професійного музичного мистецтва на Закарпатті, відіграв вагому роль у спектрі формотворення виконавського розмаїття в контексті виконавців на народних інструментах. Учні початкової мистецької освіти та студенти